

7.1 Jämsän Vesi liikelaitos

Vesihuoltopäällikkö

Toiminnan kuvaus

Jämsän Vesi liikelaitos toimii omana liikelaitoksenaan. Vesilaitos on palvelulaitos, jolla ei ole viranomaistehtäviä, vaan se hoitaa vesihuoltolain ja liikelaitosmallin mukaisesti vesihuoltopalvelut toiminta-alueellaan periaatteella, että kulut katetaan asiakkailta saatavilla maksuilla. Vesihuoltolain mukaista tiedottamista hoidetaan mm. kaupungin Internet-sivujen kautta.

Jämsän Vesi liikelaitos on 1.1.2008 alkaen toiminut liikelaitoksena, johon on 1.1.2009 liitetty Jämsänkosken kaupungin taseyksikkönä toiminut vesihuoltolaitos. Jämsän Vesi liikelaitokselle on määritelty uusi aloittava tase vuoden 2008 tilinpäätöksien taseista.

Kuluttajille toimitetaan keskeytyksettä heidän tarpeitaan vastaava määrä ja laatuvaatimukset täyttävää talousvettä ja jätevedet johdetaan jätevesiverkostojen ja pumppaamoiden kautta jätevedenpuhdistamoille. Jätevedenpuhdistamoiden tavoitteena on kehittynein toimintamuodoin järjestää taloudellinen, vakaa ja lupaehdot täyttävä jätevesien käsittely, kuitenkin niin, että koko ajan pyritään lupaehtoja huomattavasti parempiin tuloksiin, mikäli se on kohtuullisin kustannuksin saavutettavissa.

Tavoitteet vuodelle 2023

Määrärahavaroituksissa on oletettu, että vesi- ja viemärijohtokorjauksien sekä pumppaamoiden laitevikojen määrä on samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Vesi- ja viemärijohtojen saneerausta jatketaan vanhoilla rakennetuilla alueilla. Saneerauksessa toimitaan yhteistyössä yhdyskuntatoimen Kunnallistekniset palvelut -tulosalueen kanssa ja toimenpiteet tehdään asianomaisille kohteille samanaikaisesti. Tämän lisäksi Jämsän Vedellä on myös omia saneerauskohteita.

Himoksen alueen lisävesitarve tyydytetään vuonna 2016 päivitetystä yleissuunnitelmassa esitetyllä tavalla suurentamalla runkovesijohtoja alueella ja rakentamalla uudet runkovesi- ja jätevesiputket Himoksesta Jämsään. Himoksen alueelle rakennetaan lisää runkovesijohtoa ja paineviemäriä Himoksen alueen rakentumisen tahdissa. Toteuttamisen ehtona on yksityisten investointien alkaminen. Vesiliikelaitoksen toiminta-alueeseen ei kuulu Himoksen alue, mutta liikelaitos toimii tiiviissä yhteistyössä tehden alueen investoinnit ja vuokraamalla rakennelmat, laitteet ja putkistot alueen toimijan Himos-Infra Oy:n käyttöön. Vuokralla katetaan pitkällä aikavälillä investointien pääoma- ja rahoituskulut.

Liikelaitoksen peruspääomalle 10,5 milj.€ ei ole peritty korkoa. Tehdyssä Vesilaitoksen organisointiselvityksessä vuonna 2021 huomattiin, että tilanne ei tältä osin ole vesilain mukainen, joten myös peruspääomalle otetaan 1 % korko ja peruspääomalainalle (3,9 milj.€) 4 % korko. Liikelaitoksella on lisäksi kaupungilta lainaa, jonka korko on normaalien konserniehtojen mukainen. Liikelaitoksen omaisuuden markkina-arvoksi arvioitiin em. selvityksessä nelinkertainen summa eli 40 milj.€.

Toiminnan ja talouden kehittäminen suunnitelmavuosina 2024 - 2025

Tiukentuvat laatuvaatimukset talousvedelle ja jätevesien puhdistukselle lisäävät liikelaitoksen käyttökustannuksia ja investointitarpeita. Samanaikaisesti vanhenevien verkostojen ja laitosten saneeraustarve kasvaa. Liikelaitoksen taksoja on korotettava tarvittaessa, jotta investoinnit voidaan toteuttaa investointisuunnitelman mukaisina. Investointien rahoittamiseen liikelaitos ottaa tarvittaessa lainaa.

Kehittämiskohde	Selvitys, miten tukee strategiaa
Uuden vedenottamon suunnittelu ja rakentaminen	turvataan riittävä raakavesi poikkeusoloissa
Verkostojen saneeraus	vähentää vesihuollon häiriöitä
Vedenottamoiden tehostaminen	turvataan riittävä raakavesi

Tunnusluvut ja määrärahat

Tunnusluvut	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Laskutettava vesimäärä, m3	1 126 952	1 100 000	1 100 000	1 100 000	
Pumpattu vesimäärä, m3	1 620 610	1 300 000	1 300 000	1 300 000	
Vedenhukkaprosentti, %	30,5	15	15	15	
Vesimittarivaihdot, kpl	70	500	500	500	
Laskutettava jätevesimäärä, m3	823 042	820 000	820 000	820 000	
Vesimaksu, euroa (sis.alv) /m3	1,86	1,95	2,00	2,03	
Jätevesimaksu, euroa (sis.alv) /m3	2,74	2,88	3,11	3,15	
Henkilöstö	9	10	10	10	

Tuloslaskelma

JÄMSÄN VESI liikelaitos ulkoiset ja sisäiset	Tp 2021	Ta 2022	Ta 2023	Ta 2024	Ta 2025
Toimintatuotot	4 556 112	4 928 500	5 064 400	5 064 000	5 064 000
Myyntituotot	4 493 160	4 873 500	5 060 400	5 060 000	5 060 000
Tuet ja avustukset	2 190	1 000		0	0
Vuokratuotot	47 339	50 000		0	0
Muut tuotot	13 424	4 000	4 000	4 000	4 000
Valmistus omaan käyttöön	25 825	68 000	68 000	68 000	68 000
Toimintakulut	-2 974 228	-2 671 250	-3 243 169	-2 658 000	-2 658 000
Henkilöstökulut	-623 112	-658 600	-646 469	-646 000	-646 000
Palvelujen ostot	-1 353 986	-1 140 950	-1 160 000	-1 141 000	-1 141 000
Aineet, tarvikkeet	-878 964	-798 000	-1 363 000	-798 000	-798 000
Vuokrat	-101 113	-64 800	-64 800	-64 000	-64 000
Muut kulut	-17 053	-8 900	-8 900	-9 000	-9 000
TOIMINTAKATE	1 607 709	2 325 250	1 889 231	2 474 000	2 474 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-174 253	-273 230	-298 000	-300 000	-300 000
Muut rahoitustuotot	15 888	12 000	12 000	12 000	12 000
Korkokulut	-189 792	-180 230	-151 100	-152 000	-152 000
Muut rahoituskulut	-350	-105 000	-158 900	-160 000	-160 000
VUOSIKATE	1 433 456	2 052 020	1 591 231	2 174 000	2 174 000
Poistot ja arvonalentumiset	-1 263 606	-1 470 940	-1 470 940	-1 471 000	-1 471 000
TILIKAUDEN TULOS	169 850	581 080	120 291	703 000	703 000

Riskienhallinta

Riskien seurannasta ja niiden hallintatoimenpiteistä liikelaitoksessa vastaa vesihuoltopäällikkö sekä muut tiilivelvolliset ja esimiesasemassa olevat kukin omalta osaltaan.

Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Turvallisuus ja jatkuvuus	Talousveden saastuminen (mikrobiologinen tai kemiallinen)	3	1	3
Toimenpide	Varautumis- ja tiedotussuunnitelman ajan tasalla pitäminen.			
Toimenpide	Koulutus / harjoittelu.			
Toimenpide	Päivystys			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Turvallisuus ja jatkuvuus	Sähkökatkot	1	2	2
Toimenpide	Kriittisten kohteiden varavoima.			
Toimenpide	Verkoston rakenne (ylävesisäiliöt)			
Toimenpide	Isojen jv.pumppaamoiden ylivuotoaltaat.			
Toimenpide	Päivystys.			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Toiminnan laatu	Viemäritulva tai ylivuoto	1	2	2
Toimenpide	Riittävät resurssit.			
Toimenpide	Tiedottaminen.			
Toimenpide	Ympäristövahinkojen torjunta.			
Toimenpide	Päivystys.			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Toiminnan laatu	Urakoitsijoiden toimintavarmuus	1	1	1
Toimenpide	Sopimustekniikka hallittava, taustojen selvittäminen ja urakoiden valvonta.			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Toiminnan laatu	Putkirikko / toiminnan kannalta kriittisen laitteen rikkoutuminen	1	2	2
Toimenpide	Tiedottaminen.			
Toimenpide	Verkoston ja laitosten suunnitelmallinen kunnossapito.			
Toimenpide	Päivystys.			

INVESTOINNIT

JÄMSÄN VESI LIIKELAITOS	2023	2024	2025	2026	Yhteensä
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 000 000	1 600 000	1 000 000	900 000	4 500 000
Vesijohtoverkoston rakentaminen	90 000	90 000	90 000	90 000	360 000
Vesijohtoverkoston saneeraus	170 000	170 000	170 000	170 000	680 000
Jätevesiviemärin rakentaminen	90 000	90 000	90 000	90 000	360 000
Jätevesiviemärin saneeraus	250 000	250 000	250 000	250 000	1 000 000
Uuden vedenottamon suunnittelu ja rakentaminen	100 000	800 000			900 000
Jämsän lisäveden hankinta				300 000	300 000
Rekolantien vesihuolto		150 000			150 000
Läntipohjan vesilaitos		50 000			50 000
Oinasojan vesihuolto	200 000				200 000
Pihlaiston jätevesiverkosto			400 000		400 000
Himoksen vesihuoltohankkeet	100 000				100 000
Kalusto	145 000	60 000	60 000	0	265 000
Pakettiauto	60 000		60 000		120 000
Kaukovalvonnan uudistaminen	60 000	60 000			120 000
Kollinmäen varavaimakone	25 000				25 000
Vesilaitos menot yhteensä	1 145 000	1 660 000	1 060 000	900 000	4 765 000
Tulot	0	0	140 000	0	140 000
Pihlaiston jätevesiverkosto			140 000		140 000
Vesilaitos yhteensä netto	1 145 000	1 660 000	920 000	900 000	4 625 000

Vesi- ja viemäriverkoston uudisrakentaminen

Liikelaitos varautuu vesi- ja viemäriverkostojen uudisrakentamiseen, jotta vesihuolto voidaan toteuttaa samanaikaisesti kadunrakentamisen yhteydessä. Konkreettisesti kohteet päätetään kolme kertaa vuodessa hyväksyttävässä työohjelmassa noudattaen yhdyskuntatoimen kohteiden rakentamishjelmaa. Vesijohtojen ja viemäreiden uudisrakentamiseen on varattu vuonna 2023 yhteensä 180.000 euroa.

Vesi- ja jätevesiverkoston saneeraus

Vanhon vesi- ja jätevesiverkostojen saneerauksia tehdään vuosittain. Kohteet määräytyvät kolme kertaa vuodessa hyväksyttävän työohjelman mukaisesti. Saneerauksiin on varattu vuonna 2023 yhteensä 420.000 euroa.

Uuden vedenottamon suunnittelu ja rakentaminen

Jämsänkosken alueelle vesi tulee pääosin kahdelta vedenottamolta ja veden pH nostetaan lipeän avulla tarvittavalle tasolle. Vedensaannin varmistamiseksi nykyisten vedenottamoiden läheisyyteen rakennetaan yksi uusi vedenottamo ja vedenkäsittelykemikaali vaihdetaan lipeästä kalkkikiveksi, mikä on turvallisempi kemikaali.

Pihlaiston jätevesiverkosto

Pihlaiston alueella on olemassa kaupungin vesilaitoksen vesijohtoverkosto. Alueen viemäriverkoston toteuttamisesta ns. paineviemärinä on tehty alustava suunnitelma ja kustannusarvio. Jotta hanke olisi vesiliikelaitokselle kannattava, tulisi siihen saada ulkopuolista rahoitusta 40 % ja kiinteistöjen tulisi maksaa liittymismaksu 2.310 euroa sekä kustantaa ja ylläpitää taloviemäri ja kiinteistöpumppaamo. Alue on tärkeällä pohjavesialueella.

Himoksen vesihuoltohankkeet

Pohjois-Himoksesta tulevan paineviemärin muutos.

Oinasojan vesihuolto

Läntipohjan taajama-alueella sijaitsevan Oinasojan varressa on runsaasti pientaloja, joiden jätevesijärjestelmät eivät ole kunnossa. Kohteen viemäröinnistä on neuvoteltu ELY:n kanssa. Järkevin ratkaisu on toteuttaa alueella paineviemäröinti.

Rekolantien vesihuolto

Rekolantie kuuluu Jämsän Veden toiminta-alueeseen, mutta alueelle ei ole vielä rakennettu vesihuoltoverkostoa.

Kaukovalvonnan uudistaminen

Vesihuollon kaukovalvonnan täydentämistä ja saneerausta jatketaan, sillä tekniikan kehittyessä ei vanhoihin laitteisiin saa enää osia.

Pakettiauto

Vesihuoltolaitoksen vanhin huoltoauto alkaa olla elinkaarensa loppupuolella. Tällä hetkellä autokantaa ollaan uudistamassa Suomessa sähköautojen suuntaan ja paineita sähköauton hankintaan on myös vesilaitoksen huoltoautojen osalta. Vesilaitokselle hankitaan yksi sähkökäyttöinen pakettiauto käyttökokemuksien saamiseksi. Käyttökokemusten perusteella voidaan arvioida soveltuvatko sähköautot vesilaitoksen käyttöön.

Kollinmäen varavoimakone

Kollinmäen vesilaitoksen varavoimakone alkaa olla elinkaarensa loppupuolella. Nykyinen varavoimakone on hankittu aikanaan käytettynä. Toimintavarmuuden ylläpitämiseksi varavoimakone tulee uusia.